

NINIE (99) *av*

ninie (79), **nini** *a.* **nyni** (3), **nynie** (1), **nine** (?) (2), **[ninia]** *a.* **[nynia]**, *ninie a. nynie* (14);
ninie : *nynie* : *nine* *OpecŻyw* (24:1; 26 :-), *HistRzym* (9:-:2); *nini a. nyni* *ListRzeż* (3).

-é (25), -e (8); -é *KlerPow*; -e *KochFr*, *SarnStat* (6); -é : -e *OpecŻyw* (24:1); *ninia* z tekstu oznaczającego ą niekonsekwentnie.

Sł stp, *Cn* notuje, *Linde XVI w.*

Przysłówek odnoszący się w zasadzie do czasu wypowiedzi, z perspektywą na niedawną przeszłość lub najbliższą przyszłość (99) :

1. *W czasie, który obecnie trwa: teraz, dzisiaj; nunc Vulg, PolAnt, Cn; hoc tempore PolAnt; impraesentiarum, in praesens tempus, in praesentia, modo Cn* [w tym: z orzeczeniem w *praes* (41), *imp* (11), *fut* (3), *con* (3), z *inf* (3)] (67) : *BierRaj* 20v; Widziś ninijé plecy ij ramiona moie bytz bez męki/ w pi[ą]tek poniołą na łobie krzyż cięłłki *OpecŻyw* [79]v, 50, 72y, [79]v, 111, 116 (8); Oto ninie Bog wśpomaga mie [*Ecce enim Deus adiuvat me Vulg Ps* 53/6; Bo oto Bóg mię podpomaga *WujBib*] *TarDuch* D8; pośiłamyc ninie łto grziuien łrzebra ku offiarze *BielŻyw* 113; Spiewali przod o Winie Potym o dobrem Piwie A my o Gorzałce ninie Dobrzy ludzie. *LudWieś* B4; *KromRozm III* O3v; aby thwe dzieci bogowie záchowáli tákowey złey przygody/ w ktoreyżem ia iełt *nine HistRzym* 21; á ninie čás godnieyfyz iełt wypełnić obietnicę niż w łtárości *HistRzym* 77, 23, 49v; *BudNT Ioann* 15/22; Co mi Sibyllá prorokuie ninie? Zle trzem (powiáda) o iednéy pierzinie *KochFr* 26; [TEn czas iełt *ninia* wiefoly [DEr tag der íft fo freudenreich *Gesangbüchlein, Nürnberg* 1558, Q6v] *Krofej* C2v, C8].

W połączeniach szeregowych (4): *Teraz/ y ninie y w przyśłzym czálie/ obroń mie panie TarDuch* D5; *Sit nomen domini benedictu^m, ex hoc nuⁿc et vfq^{ue} in saeculum*. Bądź imię boże bogoflawione ż tąd ninie aże na wieki. *WróbŻółt* 112/2; *pan bog około ludu łwego odtychmiałt ninie y na wieki [ex hoc nunc et usque in saeculum]*. *WróbŻółt* 124/2, 133/3; [Reno siebie Panie chwalimy [...] Czełc twą my łpiewamy zawłzdy/ *Ninia y potim nawieky [yetzund jmmer vnd ewigklich Gesangbüchlein, Nürnberg* 1558, S2v] *Krofej* F4, G3].

W przeciwstawieniach: »ninie ... jutro (4), potym« (5): *Widziś ninijé ręce moie bytz przez bolełci/ alé iutro vżrzyłś ie na krzyżu rozciągnioné OpecŻyw* [79]v, [79]v [3 r.], 92.

W formułach modlitewnych (13):

~ *W połączeniach szeregowych* (2): *słodkiego Iezufa mego [...] ktoremu służy sławá y cześć y moc ná wieki/ y chwałá á wielmożność z oycem wiecznym y Duchem S. ninie y zówždy y ná wieki wiekow. SkarŻyw* 119, 278; [Chwałá bądź Bogu [...] Iako bylo od poczętká *ninia y zawłzdy/ y od wieká alż dowieka/ AMEN. Krofej* N2v].

Szeregi: »ninie i w godzinę śmierci« (1): *Święta Mária Mátko Boża/ modł fię zá námi grzełznymi/ ninie/ y w godzinę śmierci náłzey [nunc et in hora mortis nostrae]. Amen. LatHar* 7.

»pierwej, ninie« (1): *Chwałá Pánu náłzemu/ [...] iák byłá pierwey ninie/ wiecznie nigdy nie záginie. Amen. ArtKanc* Q20v.

»ninie i wiecznie przez końca« (1): przelz pana nalschego yefu crifta [...] kthori ftobą zywy y kroluye nawyky wgyednołczy twego ducha łzwyętego nynye y wyecznye przelz koncza. Am^{en}. *PowUrb* +2.

»ninie i na wieki (wiekom *a.* przez końca)« (7): *PowUrb* +v, +3; Dziękuy z tego panu Bogu [...] ktoremu niechay będzie czelć y chwała ninie y nawieki Amen. *GlabGad* P8v; *SarnUzn* C3v; Z czego iemu chwałá ninie y ná wieki wiekom Amen. *SkarŻyw* 511, 21, 209. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 2 r.*]

»ninie i zawsze« (1): Iefu krifte raczmy nynye ij zawzdi dac fwoye przezegnanye *BierRaj* 22. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 2 r.*]. ~

Przysłowie: Kto będzie ninie prawdę mowić/ Mułi bijącemu głowy náłtawić. *HistRzym* 51, 49.

Wyrażenie: »ninie będący« = *praesens JanStat* (6): *SarnStat* 886, 1018, 1052, 1086, 1123, 1210. Cf »ninie i (na) potym będący«.

Szeregi: »ninie i (na) potym będący« (6): Oznáymuiemy przez ninieyły Lift/ którym to wiedzieć należy włyzyftkim y koždému z ofobná/ ninie y potym będącym [*praesentibus et futuris JanSta* 796] *SarnStat* 1052, 886, 1018, 1086, 1123, 1210.

»nini i na przyszłe czasy« (2): yłzechmi się zwolili niny y na przifłte czafy nalfze czeladkę thak iako się opisało rzedzicz *ListRzeż w.* 46, 23.

»teraz, czusz ninie« (1): dokąd iá ijde/ wy teraz niemożecie przyftz/ tzułs ninijé aliz wezmiecie ducha fwiętego. *OpecŻyw* 95.

»nini i na wieczne czasy« (1): thak/ trzamacz/ nini y na wieczne czasy *ListRzeż w.* 55.

[»od ninie i aż na wieki«: Niech będzie imię Iehowy błogosławione/ od ninie (*marg*) Albo/ od tąd aż ná wieki. (-) y aż ná wieki [*ex nunc (marg) hoc tempore (-) et usque in seculum (-)*]. *BudBib Ps* 113/2 (*Linde*). [*Ponadto w połączeniach szeregowych 3 r.; w formułach modlitewnych 9 r.*]

»ninie i zawsze« (1): aby od włyzyftkich łzkod dułze y ciała [...] mnie flugę thwego. N. ninie y zawsze wybawić raczył. *TarDuch* D5. [*Ponadto w formułach modlitewnych 3 r.*]

a. *W tej chwili, w tym momencie; nunc PolAnt* [*w tym: orzeczenie w praes (10), imp (2), con (1)*] (13) : Biercież ninijé a niefcie nówzácnieyflłemu gołciowi/ ij brali fą. *OpecŻyw* 41, 41, 106v, 150; pan moy [...] wrocił fie do domu/ á nine obiádwa *HistRzym* 42, 43v, 55, 58; *BudBib* 3.Reg 2/16; mowię wam/ że idzie godziná y ninie ieft *BudNT Ioann* 5/25, *Ioann* 9/21.

Szereg: »już ninie« (2): *OpecŻyw* 133v; Iuż ninie bierze łuk á kładzie nań oftrą ftrzałę á chce w on obras ftrzelác. *HistRzym* 55.

2. *W czasie, który niedawno minął; dopiero co; nunc Vulg, PolAnt; proxime Mącz; modo Cn* [*w tym: z orzeczeniem w praet (12), z part praet (5)*] (18) : On wás na pułłczy czterdziełci lát kármil/ gdzie fie odzienijé wálfe niekazilo/ a wy ninijé oblupiliłcie z odzieniá fyňa mégo. *OpecŻyw* 116, 96v; *WróbŻolt* 43/10; *Proxime, Ninie/ Blisko/ Podle, Cum proxime apud te fuissem, Gdym ninie v ciebie był. Mącz* 326a; Abowiem ktorzy iuż przez Krzełt sftáli się Chrzełcijány/ iáko dżiateczki ninie zrodzone/ ci nieiáką iefzče w łobie wátłość [...] máią *KuczKkat* 155; przeto ninie przyfzliłmy do ciebie/ że poydzielz z námi *BudBib ludic* 11/8, *Ps* 17[16]/11; *BudNT Hebr* 9/26, *Act* 10/34; Iezus

Kriřtus [...] wřtał zmartwych ninie/ vwefelił ludzkie pokolenie. *MWilKHist* D3v, F2; [Wiefelmy řie Chrzeřcyany [...] Bo wřzytkim czas nařtał ninia/ Wredolřcach do řpiewania *Krofej* H8].

W przeciwstawieniu: »od dawna ... ninie« (1): Acź ty pańřtwa od dawna řlynęły: Wřzakźe ninie prawie olwitnęły *KlerPow* 4.

Wyrażenia: »ninie przeminęły« (1): Zeznała yřch [...] wponyedyzalek nynye przeminąli plařcz czarny vkradła *LibMal* 1546/114v.

»(ten a. bliski) ninie przeszły« (3): zeznał yřch [...] wřfobothą thą nynye przeřzła, do řfilczewey wdom vczyekl *LibMal* 1545/99v; Proximis sex mensibus, Tych bliskich ninie przeřzłych řzeřć mielięcy. *Mqcz* 326a; tákźec y teraz zą tego złączenia [*planet*] ninie przeřzłego/ okrom wątpienia/ Pan Bog Wřzechmogący iákiego mocnego Krolą [...] dąć raczy *LeovPrzep* C2v.

Szereg: »juź ... ninie« (1): Bronić nas tu w niebeřpieczny cząs/ ktory iuź potrawił ninie nas *ArtKanc* K7.

3. *W czasie, który wkrótce nadejdzie:* zaraz; *nunc Vulg, PolAnt; hoc tempore PolAni; modo Cn* [w tym: z orzeczeniem w *imp* (10), *fut* (2), *praes* (1), *con* (1), [z *part praes*]] (14) : Nynije [*Nunc Vulg Luc* 2/29; Teraz *WujNT*] opuřtz řluzebnika twego panie/ wedle řlowa twego w pokoiu. *OpecŻyw* 26, 19v, 141v, 177; zgrzeřzylifmy řelmy opuřćili Iehowę/ á řluzylifmy Báhálom [...] /á ninie wyřwol nas od nieprzyařciol nąřzych *BudBib* 1.Reg 12/10, *Deut* 4/32; Minucius on mądry á zacny pan w Rzymie/ Kiedy by ř Swieykowřkiemi tu ząřieřć miał ninie/ Iuźby pewnie rozumki iego zą nic były *PaprPan* H; NVź wřzyřcy Krzeřćiańie/ ząřpiewaymy ninie/ Rozpámieřaiąc řpołem Kryřtowo wćielenie *ArtKanc* A3, A11v, M15v; Ktora y z dobrodźieřřtwem w řzech [!] kráinách řlyńie/ Przeřiw ludźiom Rycerřkim niech teź tego ninie. Ia będe vćieřnikiem *CzahTr* G3v; Przeto teraz złodźieie opiřzę łakome [...]. O tym tedy złodźieřřtwie chcemy mowić ninie: Naprzod o Proźnowaniu/ do złego przyczynie *KlonWor* 32; [Ydzy ninia Serce moje/ Stan řie grzeřznich zbąwienie [Far hin meus herten werde kron *Gesangbüchlein, Nürnberg* 1558, I4] *Krofej* I].

[*Wyrażenie:* »ninie przychodzący«: Tho yeřth od řwiąřtego Michala nynnye przychodzącego wedwye nyedziely ařch do řwyąřtego Michala kthory wethři lyatha bądzie theřch wedwye nyedziely. *ZapWpol* 1545 202/199v.]

Szeregi: »ninie i na wieki przez końca« (1): podz wkrolewřtwo oczcza mego wktorym bądeřch řzemną nynye y nawyęky przeřz konycza. *PowUrb* +3v.

»od ninie i aż do wieka« (1): Lecź my błogosławić będziem Bogą/ od ninie j aż do wieką [*nunc (marg) hoc tempore (-) et usque in saeculum*] / Háleluiah. *BudBib* Ps 113/18; [Iehową řtrzec będzie wyřćia twego y wchodu twego/ od ninie y aż do wieką [*ex nunc (marg) hoc tempore (-) usque in saeculum*]. *BudBib* Ps 120/8].

Synonimy: 1. *dziř, teraz;* 2., 3. *blisko, teraz.*